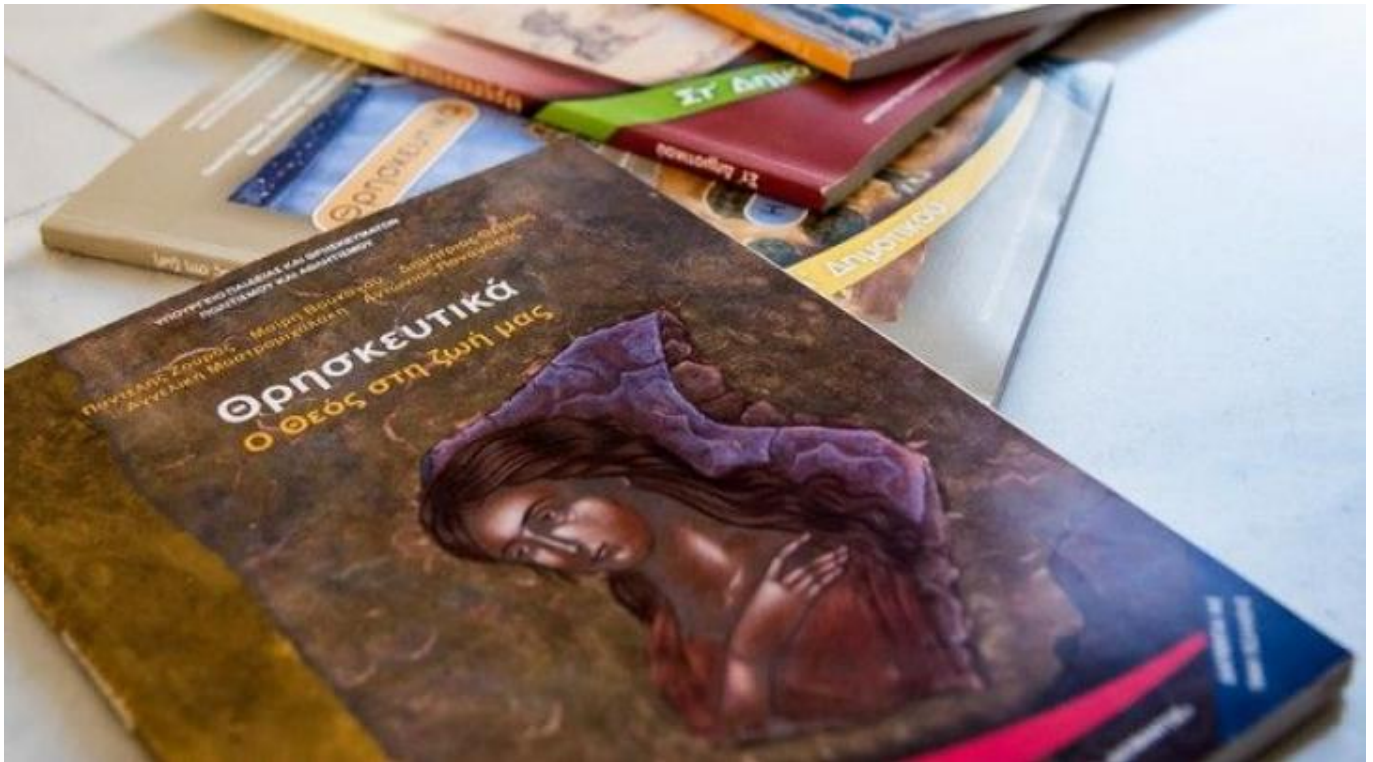

Το Πρόβλημα της μη-διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο - Τα έξι σημεία της επιστολής της ΠΕΘ προς τον Υπ. Παιδείας

/ [Γενικά Θέματα](#) / [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#) / [Εκπαίδευση](#)

Το πρόβλημα της μη-διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο φέρνει στο προσκήνιο για ακόμη μία φορά η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων η οποία με επιστολή της προς τον Υπουργό Παιδείας, κ. Κυριάκο Πιερρακάκη, στα μέσα του περασμένου μήνα, καλώντας τον να ενσκήψει επί του προβλήματος και να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες, καθώς η νέα σχολική χρονιά σε λίγες εβδομάδες ξεκινά και πάλι.

Η επιστολή κοινοποιήθηκε τόσο στην αρμόδια Υφυπουργό κ. **Ζέτα Μακρή** και τη Γενική Γραμματεία Πρωτοβάθμιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής, όσο και προς τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. **Ιερώνυμο**

και άπαντες τους Αρχιερείς της Εκκλησίας της Ελλάδος.

“Η απαξίωση της διδασκαλίας του Μαθήματός μας στο Δημοτικό, δεν καταργεί, απλώς τη νομική υπόσταση της διδασκαλίας του Μαθήματός μας, αλλά σταδιακά συμβάλλει στην αποχριστιανοποίηση της νέας γενιάς, αφού αυξάνει διαρκώς τον θρησκευτικό αναλφαβητισμό των παιδιών. Θεωρούμε λοιπόν, ότι θα πρέπει να υπάρξει πολιτική βούληση και απόφαση, για να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το μέγα πρόβλημα της μη-διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο” τονίζεται στην επιστολή προς τον κ. Πιερρακάκη.

Αναλυτικά το περιεχόμενο της επιστολής της ΠΕΘ προς τον Υπουργό Παιδείας με τα έξι βασικά σημεία:

Με την υπ’ Αριθ. Πρωτ. 58/25.4.2024 επιστολή της, η Συνοδική Επιτροπή Εκκλησιαστικής Εκπαιδύσεως και Επιμορφώσεως του Εφημεριακού Κλήρου της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, ενεργώντας καθηκόντως, μας πληροφόρησε για την με Αριθ. Πρωτ. ΦΕΣΕ 2542/ΒΧ/41969/Δ1/22.4.2024 απάντηση του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και συγκεκριμένα της Γενικής Γραμματείας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής, στην υπ’ Αριθ. Πρωτ. 940/746/4.4.2024 Επιστολή της Ιεράς Συνόδου περί της πλημμελούς διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στα Δημοτικά Σχολεία, σύμφωνα και με την υπ’ Αριθ. Πρωτ. 46/29.2.2024 επιστολή της Πανελληνίας Ένωσης Θεολόγων προς την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, με την οποία η Ένωσή μας, παρακαλούσε όπως η Ιερά Σύνοδος διαβιβάσει προς το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού το αίτημα για το διορισμό Θεολόγων Καθηγητών στα Δημοτικά Σχολεία.

Ομολογουμένως, η απάντηση του Υπουργείου προς την Ιερά Σύνοδο και κατ’ επέκταση προς το αίτημα της Ενώσεώς μας, για το επίμαχο θέμα της μη-διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο, δεν ικανοποιεί, διότι, σ’ αυτήν, διαφαίνεται μία τυπολογική και όχι ουσιαστική προσέγγιση του ζητήματος, καθώς, δείχνει να παραθεωρείται το γεγονός ότι κάποιοι δάσκαλοι στα Δημοτικά, παίρνουν μεν τις ώρες των Θρησκευτικών, αλλά ακυρώνουν ουσιαστικά τη διδασκαλία τους στην εφαρμογή του καθημερινού Προγράμματος στην Τάξη και, μάλιστα, αυθαίρετα, αυτεπάγγελτα και ανεξέλεγκτα. Στην παρούσα επιστολή μας θα διαπιστώσετε ότι όλα όσα αναφέρουμε είναι αληθινά, καθώς πέρα από τις μαρτυρίες των Θεολόγων που διδάσκουν στο Γυμνάσιο και μαθαίνουν αλλά και διαπιστώνουν από τους/τις μαθητές/τριες τους άμεσα αν και πώς διεξαγόταν η διδασκαλία του μαθήματος στα Δημοτικά από όπου ήλθαν, η Ένωσή μας έχει διεξάγει και ειδική επιστημονική έρευνα (Ερωτηματολόγιο) προς τους γονείς των μαθητών και έχουμε διαπιστώσει ότι η διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών είτε δεν γίνεται καθόλου είτε

διεξάγεται πλημμελώς.

Ωστόσο, αυτή η απαξίωση της διδασκαλίας του Μαθήματός μας στο Δημοτικό, δεν καταργεί, απλώς τη νομική υπόσταση της διδασκαλίας του Μαθήματός μας, αλλά σταδιακά συμβάλλει στην αποχριστιανοποίηση της νέας γενιάς, αφού αυξάνει διαρκώς τον θρησκευτικό αναλφαβητισμό των παιδιών.

Θεωρούμε λοιπόν, ότι θα πρέπει να υπάρξει πολιτική βούληση και απόφαση, για να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το μέγα πρόβλημα της μη-διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο. Ωστόσο, ακόμη και αν αποδεχθεί κάποιος ότι υφίσταται κάποιου είδους τυπικό κώλυμα από τις προβλέψεις του Προεδρικού Διατάγματος 79 του 2017 (Α΄109) και ειδικότερα της παρ. 6 του άρθ. 11, όπως ισχυρίζεται το Υπουργείο, αυτό κάλλιστα θα μπορούσε να ρυθμιστεί με ειδική διορθωτική τροποποίηση επί του προαναφερθέντος Προεδρικού Διατάγματος, όπως ακριβώς ρυθμίστηκαν έως τώρα παρόμοιες τροποποιήσεις -κατ' επανάληψη [οκτώ (8) τον αριθμό, αν δεν κάνουμε κάποιο λάθος στο μέτρημα]- στις οποίες έχει προβεί το Υπουργείο στο συγκεκριμένο Προεδρικό Διάταγμα, για να ρυθμίσει θέματα της Εκπαίδευσης ή να παραχωρήσει αναθέσεις σε Καθηγητές της Β/θμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι έκτοτε μπορούν να διδάσκουν μαθήματα της ειδικότητάς τους στην και Α/βάθμια. Στην προκειμένη περίπτωση, θεωρούμε ότι είναι επιτακτική η ανάγκη να ρυθμιστεί το θέμα της μη-διδασκαλίας των Θρησκευτικών, με ανάθεση διδασκαλίας στον κλάδο ΠΕΟ1 Θεολόγων, καθόσον πρόκειται εδώ, για ένα θέμα εκπαίδευσης που αφορά στο μη νόμιμο θρησκευτικό αναλφαβητισμό των παιδιών μας.

Με ξεχωριστό λοιπόν, σεβασμό και εκτίμηση, απευθυνόμαστε σε σας με την παρούσα Επιστολή - Αίτημα, που αφορά στο πρόβλημα του αναλφαβητισμού στα Θρησκευτικά της Α/βάθμιας Εκπαίδευσης και ειλικρινά σας προτρέπουμε να ενσκήψετε επί του προβλήματος που σας παρουσιάζουμε και να προβείτε στις απαιτούμενες ενέργειες:

Το πολύπτυχο πρόβλημα της μη- διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στην Α/βάθμια Εκπαίδευση

1.Η συνταγματική και νομική βάση της διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο

Το μάθημα των Θρησκευτικών είναι ένα σχολικό μάθημα, με θεολογικό και παιδαγωγικό προσανατολισμό, το οποίο, σύμφωνα με τις τελευταίες αποφάσεις του ΣτΕ (Αποφάσεις 926 και 660 του 2018 και 1749 και 1750 του 2019), «υπηρετεί

τη συνταγματική αποστολή της Παιδείας, που είναι η ανάπτυξη της ορθόδοξης χριστιανικής συνειδήσεως των μαθητών». Το ΣτΕ επισημαίνει ότι «ως ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης νοείται η εμπέδωση και ενίσχυση της συγκεκριμένης αυτής θρησκευτικής συνειδήσεως των μαθητών με τη διδασκαλία των δογμάτων, ηθικών αξιών και παραδόσεων της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού. Το μάθημα, για να υπηρετεί τον ως άνω σκοπό πρέπει να διδάσκεται επί ικανό αριθμό ωρών διδασκαλίας εβδομαδιαίως, να μην υποβαθμίζεται κατά τη διδασκαλία και την εξέταση, σε σχέση με τα άλλα μαθήματα και να περιλαμβάνει, οπωσδήποτε, με σαφήνεια και πληρότητα, τα δόγματα, τις ηθικές αξίες και τις παραδόσεις της Ανατολικής Ορθόδοξου Εκκλησίας του Χριστού, χωρίς να προκαλεί σύγχυση με τη διδασκαλία άλλων δογμάτων και θρησκειών».

Το μάθημα, ακόμη, σύμφωνα με την τελευταία απόφαση της ολομέλειας του ΣτΕ (2019) «πρέπει να διατηρεί, ως προέχουσα και κύρια μέριμνα, όχι την παροχή πληροφοριών ή την επεξεργασία γνώσεων ή την ανάπτυξη προβληματισμών ιστορικής, θρησκευτικής ή κοινωνιολογικής φύσεως, αλλά την καλλιέργεια των κατάλληλων προϋποθέσεων, ώστε να μπορεί να μεταδοθεί το κατά το σύνταγμα περιεχόμενό του».

Επίσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο 1566/85, άρθρο 1, σκοπός του μαθήματος είναι να υποβοηθεί τους μαθητές «να εμπνέονται από αγάπη προς τον άνθρωπο, τη ζωή και τη φύση και να διακατέχονται από πίστη προς την πατρίδα και τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης». Στον ίδιο Νόμο αναφέρεται ότι «σκοπός του Δημοτικού σχολείου είναι η πολύπλευρη πνευματική και σωματική ανάπτυξη των μαθητών, μέσα στα πλαίσια που ορίζει ο ευρύτερος σκοπός της Εκπαίδευσης».

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών, που ισχύει, τα τελευταία 30 χρόνια, διδάσκεται, ως δίωρο υποχρεωτικό μάθημα στο Δημοτικό Σχολείο, από την Γ' έως και την ΣΤ' Τάξη.

2. Ο αυθαίρετος παραμερισμός της διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών και οι επιδράσεις του στην ανάπτυξη της ορθόδοξης χριστιανικής συνείδησης των μαθητών/τριών

Στην Ελλάδα, τα Παιδαγωγικά Τμήματα, πλην ελαχίστων, όπως αποδεικνύεται από τους οδηγούς Σπουδών τους α) δεν προσφέρουν Θεολογική κατάρτιση (Διδακτική των Θρησκευτικών), ενώ προσφέρουν Διδακτική της Ιστορίας, της Γλώσσας, της Φυσικής, των Μαθηματικών, της Θεατρικής Αγωγής κ.ά. και β) από την ίδρυσή τους έως σήμερα, τα πλείστα από αυτά, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, δεν έχουν προσλάβει μέλη ΔΕΠ, με ειδίκευση στη Διδακτική των Θρησκευτικών, για να διδάξουν τους φοιτητές τα βασικά θεολογικά στοιχεία αλλά και τον τρόπο και τη διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος.

Στα Δημοτικά Σχολεία της χώρας, ενώ το Μάθημα των Θρησκευτικών, συμπεριλαμβάνεται στο Ωρολόγιο Πρόγραμμά τους, σε μια μεγάλη πλειονότητα από αυτά οι δάσκαλοι αυθαίρετα υποτιμούν το μάθημα και είτε δεν το διδάσκουν καν είτε χρησιμοποιούν την ώρα αυτή για να καλύψουν άλλα κενά στη διδασκαλία ή την εμπέδωση άλλων μαθημάτων. Μία από τις βασικές αιτίες παραμερισμού του Μαθήματος για μια μεγάλη ομάδα δασκάλων θεωρούμε ότι έχουν έλλειψη σχετικής θεολογικής και επιστημονικής κατάρτισης του συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου, επειδή δεν έχουν διδαχθεί τίποτε σχετικό στις πανεπιστημιακές τους σπουδές.

Έτσι, η συντριπτική πλειοψηφία των δασκάλων, σε ολόκληρη τη χώρα, σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχουμε από τους ίδιους τους Μαθητές, που έχουν προχωρήσει στο Γυμνάσιο και μας τις μεταφέρουν οι Θεολόγοι Καθηγητές των Γυμνασίων, αλλά και με βάση δική μας Επιστημονική Έρευνα, με Ερωτηματολόγιο που έχουμε στείλει προς γονείς μαθητών, οι δάσκαλοι έχουν καταργήσει, σιωπηλά, τη διδασκαλία του Μαθήματος των Θρησκευτικών ή το διδάσκουν πλημμελώς, παρεκκλίνοντας από το Πρόγραμμα Σπουδών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης αλλά και με το εβδομαδιαίο Πρόγραμμα του Σχολείου.

Ως εκ τούτου, υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα, ως προς το θέμα της, κατά το Σύνταγμα και τον Νόμο, ορθόδοξης χριστιανικής μόρφωσης των παιδιών του Δημοτικού Σχολείου, διότι η έλλειψη της διδασκαλίας ή η πλημμελής διδασκαλία του Θεολογικού Μαθήματος, δημιουργεί τεράστια κενά και μεγάλης έκτασης θρησκευτικού αναλφαβητισμού στο συγκεκριμένο γνωστικό πεδίο των μαθητών.

Είναι αναμενόμενο, πως η ακύρωση της συνταγματικής επιταγής για την ανάπτυξη της χριστιανικής συνειδήσεως των μαθητών, αφενός, δημιουργεί δυσμενείς επιδράσεις, με απρόσμενες επιπτώσεις στην ολόπλευρη ψυχοσωματική, παιδαγωγική τους ανάπτυξη (πνευματική, συναισθηματική, προσωπική, κοινωνική, πολιτισμική) και, αφετέρου, αποτελεί νομική εκτροπή και παράβαση καθήκοντος, καθώς αντίκειται στη συνταγματική και νομική υποχρέωση και υπηρεσιακή ευθύνη των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Το πιο σημαντικό, όμως, είναι ότι η απουσία των γνώσεων και του ήθους που προσφέρει το Μάθημα, δημιουργεί επίσης, ανεκπλήρωτα μαθησιακά και ηθικοπνευματικά κενά, τόσο στα σχεδιασθέντα για τη συγκεκριμένη ηλικία προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα όσο και στην ελικοειδούς μορφής συνεχόμενη μόρφωση των μαθητών/τριών, στο επόμενο Γυμνασιακό στάδιο μαθήσεως, καθώς ελλείπουν από τους/τις μαθητές/τριες οι απαραίτητες βαθμίδες γνώσεων, βιωμάτων και εμπειριών, για μια προγραμματισμένη και καθορισμένη μαθησιακή συνέχεια.

Αυτό σημαίνει ότι τα μαθησιακά αντικείμενα και οι παιδαγωγικοί στόχοι του Γυμνασίου, μένουν στον αέρα, καθώς βασίζονται και έχουν, ως προϋπόθεση, τα μαθησιακά περιεχόμενα της διδασκαλίας του Προγράμματος του Δημοτικού, τα οποία, αυθαίρετα, οι διδάσκοντες στερούν τα παιδιά.

Έτσι, οι μαθητές στο Γυμνάσιο δεν μπορούν να παρακολουθήσουν και να κατανοήσουν επαρκώς το Πρόγραμμα των Θρησκευτικών του Γυμνασίου, καθώς δεν τους το επιτρέπουν τα μαθησιακά κενά, από γνώσεις που δεν έμαθαν ποτέ, λόγω της ανυπαρξίας της διδασκαλίας αυτού του γνωστικού αντικειμένου στο Δημοτικό.

Το πρόβλημα είναι τεράστιο και γνωστό στην Επιστήμη της γνωστικής ψυχολογίας, η οποία τονίζει την ιδιαίτερη βαρύτητα και σημασία, που έχουν στην γνωστική ανάπτυξη των παιδιών, οι προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες, καθώς πάνω σε αυτές στηρίζονται οι νέες.

Πώς μπορούν τα παιδιά να προσεγγίσουν τις θεολογικές αλήθειες, τις παραδόσεις και το ήθος της Ορθόδοξης Εκκλησίας, χωρίς να μαθαίνουν, ήδη εξ αρχής των σπουδών τους στο Δημοτικό, τις προβλεπόμενες γνώσεις και τα βιώματα ως προς τη χριστιανική διδασκαλία και ζωή: Για τον Ιησού Χριστό, την Παναγία, τους Αγίους, τους Μάρτυρες, τα Θαύματα, τις Παραβολές, την Εκκλησία, τα Μυστήρια, τη λειτουργική ζωή, τη Σταύρωση, την Ανάσταση, τις αρετές, τις κακίες κ. ά.

Αυτό δείχνει ότι οι δάσκαλοι του Δημοτικού, που αρνούνται ή αμελούν να διδάξουν το Μάθημα των Θρησκευτικών παραβαίνουν, αυθαίρετα, το καθήκον τους και

ευθύνονται για την τραυματική μαθησιακή αναπηρία, που δημιουργούν στους/στις μαθητές/τριες τους από τη δημιουργούμενη διακοπή της αναπτύξεως της θρησκευτικής τους συνειδήσεως.

Το πρόβλημα, μάλιστα, γίνεται πιο έντονο, αν συνυπολογίσει κάποιος ότι αποδέχονται μεν την ανάθεση της διδασκαλίας των Θρησκευτικών, για να καλύψουν, τυπικά, το υποχρεωτικό τους ωράριο και να μην χρειαστεί να μετακινηθούν σε άλλο σχολείο, παραβαίνουν, όμως, σε βάρος της μόρφωσης των παιδιών, το διδακτικό τους καθήκον και αφήνουν, εσκεμμένα, τα παιδιά, αγράμματα θρησκευτικά.

Αυτή η μη εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών, εκτός των ενδοσχολικών μαθησιακών προβλημάτων, έχει και μετασχολικές συνέπειες, καθώς η μαθησιακή αναπηρία στα θρησκευτικά, επηρεάζει ολόκληρη τη ζωή, τις στάσεις και τη συμπεριφορά των μαθητών/τριών, καθώς εντασσόμενοι, ως ενήλικες σε μια χώρα με τόσο ισχυρή και ζωντανή χριστιανική παράδοση, με μνημεία, προσκυνήματα, θαυματουργές Εκκλησίες, Μοναχισμό, Ασκητισμό και ζώσα εκκλησιαστική ζωή, δεν γνωρίζουν ή γνωρίζουν ελάχιστα από αυτά που τους είναι απαραίτητα για να κατανοούν και να συμμετέχουν ενεργά στη χριστιανική και λατρευτική ζωή και στο άλλο κοινωνικό και διδακτικό έργο της Ενορίας τους.

Η ιδιαίτερη σχέση και επίδραση της ορθόδοξης Παραδόσεως με την Ιστορία και τη ζωή της χώρας μας (Βυζάντιο, Ενετοκρατία, Τουρκοκρατία κ. ά.) αλλά και με τη διαμόρφωση του υπάρχοντος νομικού πολιτισμού και των γραπτών ή άγραφων ηθικοκοινωνικών κανόνων ζωής, καθιστά ξεχωριστά βαρύτατη για το μέλλον των παιδιών, την απουσία των βασικών θεολογικών αληθειών, γνώσεων, βιωμάτων, ηθικοκοινωνικών κανόνων, προτύπων και τρόπων ζωής για την μετέπειτα ενήλικη πνευματική, ηθική και κοινωνική τους ζωή, καθώς για τις ενάρετες σχέσεις αγάπης και σεβασμού με τους συνανθρώπους τους.

Πιο σημαντικό από όλα, όμως, θεωρούμε ότι η έλλειψη χριστιανικής διδασκαλίας σε αυτήν την λίαν σημαντική παιδική ηλικία, θα έχει δυσμενείς επιδράσεις στην μεταγενέστερη εκκλησιαστική και κοινωνική τους ζωή.

3.Η άρνηση ή η αδυναμία των δασκάλων να διδάξουν το Μάθημα των Θρησκευτικών ακυρώνει τον μορφωτικό σκοπό του σχολείου

Το θέμα είναι άκρως παιδαγωγικό και είναι κρίμα, που δεν αντιμετωπίζεται, με καθαρά παιδαγωγικά κριτήρια, από συναδέλφους παιδαγωγούς και στελέχη που εμπλέκονται στην παραβίαση αυτού του διδακτικού καθήκοντος στα Δημοτικά Σχολεία. Η αυθαίρετη άρνηση ή ανοχή ή υποτίμηση ή ιδεοληπτική περιφρόνηση της υποχρεωτικής διδασκαλίας του Μαθήματος, αποτελεί, στην ουσία, άρνηση να υπηρετηθεί ο σκοπός του σχολείου και η προσφορά και μετάδοση όλων των

προβλεπομένων και απαραίτητων γνώσεων, βιωμάτων και εμπειριών για την ανάπτυξη της πολύπλευρης, ολόπλευρης και ολοκληρωμένης προσωπικότητας των μαθητών/τριών.

Ο Καθηγητής Κων. Δεληκωνσταντής, σε παλαιότερο άρθρο του, σχετικό με τη διδασκαλία του Μαθήματος των Θρησκευτικών, τοποθετήθηκε και για το παρόν θέμα, που αφορά στη διδασκαλία του Μαθήματος στο Δημοτικό Σχολείο:

«Τα πιο μεγάλα προβλήματα αντιμετωπίζει σήμερα το μάθημα των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο. Οι χιλιάδες νέων δασκάλων, αποφοίτων των Π.Τ.Δ.Ε., οι οποίοι αναλαμβάνουν τη σχολική θρησκευτική αγωγή των παιδιών μας, έχουν έλθει, στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών τους σπουδών, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, σε επιδερμική επαφή ή ακόμα χειρότερα, δεν έχουν ασχοληθεί καν με τον θεολογικό γνωστικό χώρο και τη Διδακτική των Θρησκευτικών, ένα αντικείμενο πολύπλοκο και με πολλές ιδιαιτερότητες, η αντιμετώπιση των οποίων προϋποθέτει την άρτια θεωρητική και πρακτική κατάρτιση του εκπαιδευτικού.

Εφόσον, λοιπόν, η μεγάλη πλειοψηφία των νέων δασκάλων δεν έχει πανεπιστημιακή θεολογική κατάρτιση, είναι φυσικό, και γι' αυτόν τον σημαντικό λόγο, να μην υπάρχει σε αυτούς ενδιαφέρον για τη σωστή οργάνωση του μαθήματος των Θρησκευτικών.

Έτσι, υποβαθμίζεται και γίνεται πάρεργο, ενάντια στο Σύνταγμα, στους Νόμους και στα Αναλυτικά Προγράμματα, ενάντια στον όρκο, στην επαγγελματική δέσμευση και στον παιδαγωγικό ρόλο του δασκάλου, ένα σημαντικό μάθημα.

Με αυτά τα δεδομένα, θα έπρεπε να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ανάγκη διορισμού θεολόγων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Ένα εμπόδιο και για την ευόδωση μιας τέτοιας πρότασης είναι η στάση πολλών παιδαγωγών απέναντι στο μάθημα, στην αναγκαιότητά του και στη συμβατότητά του με τον προσανατολισμό του σύγχρονου σχολείου. Γιατί οι παιδαγωγοί επηρεασμένοι από την αντιθρησκευτική περιρρέουσα ατμόσφαιρα και απολυτοποιώντας, όχι τις καλύτερες παραδόσεις του Διαφωτισμού, θεώρησαν τις Εκκλησίες κατάλοιπο της προνεωτερικότητας και αρνήθηκαν να στηρίξουν το έργο της σχολικής θρησκευτικής αγωγής.

Στην καλύτερη περίπτωση την ανέχονταν, αγνοώντας, βέβαια, πολλά ανθρωπολογικά, κοινωνικά, ανθρωπιστικά και παιδαγωγικά δεδομένα. Δυστυχώς, πολλοί παιδαγωγοί, παρ' όλες τις νέες αξιολογήσεις της σημασίας της θρησκευτικής αγωγής για την ομαλή ηθική, κοινωνική, συναισθηματική, γνωστική ανάπτυξη του παιδιού, παραμένουν προσκολλημένοι στην υποτίμηση ή και την απόρριψή της».

4.Επιστημονική Έρευνα, με Ερωτηματολόγιο, που απευθύνθηκε σε γονείς, για το αν διδάχτηκαν ή όχι τα παιδιά τους στο Δημοτικό Σχολείο το Μάθημα των Θρησκευτικών

Η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων, μετά από έντονες διαμαρτυρίες που λάβαμε από γονείς και κηδεμόνες των μαθητών, αλλά και από Θεολόγους, που διδάσκουν στο Γυμνάσιο και έχουν εμπειρίες, από τις σχεδόν μηδενικές γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών που έρχονται από το Δημοτικό για θεολογικά θέματα, ανέθεσε σε ειδικούς και έμπειρους στην αναλυτική στατιστική έρευνα Επιστήμονες, να πραγματοποιήσουν Επιστημονική Έρευνα (το έτος 2022), με τη χρήση επιστημονικού ερωτηματολογίου, σε γονείς μαθητών, που πρόσφατα αποφοίτησαν από τα Δημοτικά Σχολεία της χώρας.

1000 περίπου ερωτηματολόγια στάλθηκαν σε γονείς από όλη την Ελλάδα και μετά από επιστημονική ανάλυσή τους βγήκαν τα αποτελέσματα της Έρευνας, που δείχνουν ότι:

α) Το μάθημα των θρησκευτικών δεν διδάσκεται κανονικά στα Δημοτικά Σχολεία, σύμφωνα το Πρόγραμμα Σπουδών, το Ελληνικό Σύνταγμα, τον ισχύοντα εκπαιδευτικό Νόμο 1566/85 και τις αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (2019).

β) Οι γονείς των μαθητών, σε ένα υψηλό ποσοστό, πάνω από το 80%, απάντησαν ότι το μάθημα διδάσκεται πλημμελώς.

5. Έχουν οι Θεολόγοι τα απαιτούμενα προσόντα για να διδάξουν τους μαθητές/τριες του Δημοτικού σχολείου;

Οι Θεολογικές Σχολές προσφέρουν μια ολοκληρωμένη κατάρτιση, με γνωστικά αντικείμενα σε όλους τους τομείς του θεολογικού, παιδαγωγικού, διδακτικού, κοινωνιολογικού και πολιτισμικού επιστητού.

Αφού, λοιπόν, υπάρχουν δυσκολίες και προβλήματα στη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στα Δημοτικά Σχολεία, από τους δασκάλους, θεωρούμε ότι οι θεολόγοι, με την πλήρη θεολογική και παιδαγωγική κατάρτιση που έχουν, είναι ανάγκη να μπορούν να αναλάβουν ανάθεση διδασκαλίας του μαθήματος των

Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο, όπως άλλωστε έχει γίνει και με άλλα μαθήματα της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που καθηγητές από τη Β/βάθμια μετακινήθηκαν ή διορίστηκαν για να καλύψουν τα κενά του Δημοτικού Σχολείου.

Εξάλλου, είναι γνωστό και αποδεικνύεται από τους Οδηγούς Σπουδών των Θεολογικών Τμημάτων ότι, εκτός από την πλήρη θεολογική κατάρτιση που λαμβάνουν οι φοιτητές των θεολογικών Σχολών, λαμβάνουν, επίσης πλήρη παιδαγωγική κατάρτιση με Πρακτική Άσκηση και επάρκεια, τόσο στην ψυχοπαιδαγωγική, όσο και στη διδακτική των Θεολογικών Μαθημάτων.

6. Άλλες ειδικότητες Καθηγητών της Β/θμιας Εκπαίδευσης, διδάσκουν στο Δημοτικό Σχολείο;

Η θέση του κλάδου των δασκάλων ότι «ο πολυδύναμος δάσκαλος είναι ο μόνος κατάλληλος να διδάξει στο Δημοτικό Σχολείο», είναι ένα θέμα, με πολλές δυνατές ερμηνείες, καθώς χρειάζεται να ληφθεί υπόψη ότι στην Ευρώπη, ο δάσκαλος της Α/θμιας απαιτείται, πέραν των παιδαγωγικών του γνώσεων, να έχει εξειδικευτεί και στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο που επιθυμεί να διδάξει, προκειμένου να πληροί τις επιστημονικές προϋποθέσεις, για να μπορεί να το διδάξει.

Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, για να διδάξει ένας/μία διδάσκαλος/α του Δημοτικού Σχολείου το μάθημα που επιθυμεί, πέραν του πτυχίου του από Παιδαγωγικό Τμήμα, οφείλει να έχει και σχετική Βεβαίωση επάρκειας στις ειδικές, πανεπιστημιακού επιπέδου, γνώσεις του αντικειμένου αυτού.

Η θέση που προβάλλεται από τους δασκάλους, ότι μόνον ο δάσκαλος μπορεί να διδάσκει το Μάθημα των Θρησκευτικών, διότι, διαφορετικά, απειλείται η ψυχοπαιδαγωγική καλλιέργεια των παιδιών δεν ισχύει, διότι, οι ίδιοι οι δάσκαλοι, έχουν αποδεχθεί συναδέλφους καθηγητές άλλων ειδικοτήτων που διδάσκουν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, για να μετακινηθούν και να διδάσκουν στη Α/θμια εκπαίδευση, χωρίς να προβάλουν παρόμοιους ψυχοπαιδαγωγικούς λόγους και προβληματισμούς.

Κύριε Υπουργέ,

Κατόπιν όλων των παραπάνω, θεωρείται αναγκαία η παροχή ανάθεσης διδασκαλίας του Μαθήματος των Θρησκευτικών στα Δημοτικά Σχολεία σε Θεολόγους καθηγητές, προκειμένου να μην μένουν οι μαθητές/τριες των Δημοτικών, χωρίς ανάπτυξη της θρησκευτικής τους συνειδήσεως. Εάν και εσείς αναγνωρίζετε το πρόβλημα που δημιουργείται στα παιδιά, σας παρακαλούμε να μεριμνήσετε, έτσι ώστε το Υπουργείο σας να μελετήσει και να αντιμετωπίσει το φλέγον θέμα του δικαιώματος των μαθητών των Δημοτικών Σχολείων να τους παρέχεται μια άρτια ορθόδοξη θρησκευτική αγωγή, σύμφωνα με τον Νόμο, δικαίωμα, το οποίο, μάλιστα, είναι και λογικό και κατοχυρωμένο συνταγματικά.

Με εκτίμηση

Για το ΔΣ

Διαβάστε επίσης:

[Παροχή της Καινής Διαθήκης, ως σχολικού βοηθήματος, στους μαθητές της Α΄ Τάξης των Γυμνασίων της χώρας ζητά η ΠΕΘ από το Υπουργείο Παιδείας](#)

[Επιστολή στον Υπουργό Παιδείας από τον ΠΘΣ «ΚΑΙΡΟΣ» για την εισαγωγή εναλλακτικού μαθήματος στη θέση των Θρησκευτικών](#)

[ΠΕΘ: Λογική, λειτουργική και νόμιμη η απόφαση για εναλλακτικό μάθημα Ηθικής](#)